

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobkyně: **M. M., roz. M.**, zast.: JUDr. L. Z. L., obecnou zmocněnkyní, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, odbor živnostenský a občanskoprávní, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12.10.2011, č.j. S-MHMP 419421/2011,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1, odboru matrik ze dne 4.4.2011 č.j. UMCP1 025064/2011, kterým nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o zjištění státního občanství České republiky a o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podle ust. § 20 a § 24 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, v platném znění.

Žalobkyně v žalobě namítala, že napadené rozhodnutí je nezákonné a vychází z nesprávného posouzení předmětné otázky československého státního občanství žalobkyně v poválečném období a jeho kontinuity.

Mimo jiné uvedla, že dne 17.1.2011 podala u Úřadu městské části Praha 1 (dále také „správní orgán I. stupně“) žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky, příp. o zjištění státního občanství České republiky a vydání potvrzení o něm. Správní orgán I. stupně její žádosti nevyhověl a to z důvodu, že žalobkyně neoptovala pro čl. státní občanství a

ani později jí nebylo uděleno a její trvalý pobyt na území nebyl zjištěn. V odůvodnění pak bylo poukázáno také na skutečnost, že žalobkyně sice po návratu z koncentračního tábora používala identitu své sestřenice, u níž není její státní občanství sporné, avšak z doložených dokladů nelze její československé státní občanství dovodit. Vzhledem k tomu, že žalobkyně s rozhodnutím správního orgánu I. stupně nesouhlasila, podala proti němu dne 21.4.2011 odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 12.10.2011 č.j. S-MHMP 419421/2011 zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

Žalobkyně v žalobě dále uvedla, tak jako ve svém odvolání, že v průběhu války byla internována v koncentračním táboře, kde jí zemřela část rodiny (otec a bratr), a posléze byla při ilegálním přechodu hranice zastřelena i její matka a ona sama se z obav možné další perzekuce uchýlila k tomu, že začala používat jméno a příjmení své sestřenice, která byla též usmrcena v koncentračním táboře. Pod jménem své sestřenice pak bydlela v Ostravě, Karlových Varech, Košicích a naposledy v Brně.

Namítala, že správnímu orgánu prokázala, že ona i její rodiče měli v období před druhou světovou válkou i během ní československé státní občanství.

Tvrdila, že dne 29.9.1945 bylo jménem žalobkyně vyplněno a odesláno opční prohlášení. Dne 31.10.1946 byl žalobkyni pod jménem J. K. Československým reparačním úřadem přesídlovací stanicí Košice vydán registrační průkaz č. 22795 K a v červenci 1947 podala žalobkyně pod jménem zemřelé sestřenice na základě ústavního zákona č. 74/1946 Sb. žádost o čl. státní občanství.

Poukázala na potvrzení oblastního velitelstva Národní bezpečnosti I. Košice č.j. 23006 ze dne 28.7.1947, jímž bylo potvrzeno bydliště v Košicích v období do 19.4.1944 a jako důvod pro vydání potvrzení bylo uvedeno, že osvědčení se vydává za účelem připojení k žádosti o čl. státní občanství. Navíc podle žalobkyně jí byla v prosinci 1948 vystavena Všeobecná občanská legitimace s fotografií a jejím daktyloskopickým otiskem palce. O jejím pobytu v Karlových Varech svědčí pak potvrzení Okresního národního výboru, referátu národní bezpečnosti v Karlových Varech ze dne 3.11.1947, v němž bylo uvedeno, že J. K., pomocná dělnice, příslušná a narozená v Košicích, bytem v Karlových Varech, Habermanova 4, oznámila ztrátu pracovní knížky. Pod jménem J. K. vstoupila v červnu 1948 do dobrovolnické brigády a účastnila se vojenského výcviku ve výcvikovém táboře v Libavě/Velké Střelné. Dne 30.11.1948 se pod svým vlastním jménem formou rituálního sňatku provdala za čl. státního občana, letce H. M. a bydleli na adrese Brno, Vrchlického 4. Ke dni 3.1.1949 nastoupila již po svém pravém jménem vojenskou službu v IDF (Hagana) a i s manželem letcem se účastnili jako příslušníci česko izraelské tajné jednotky bojů. Vzhledem ke změně poměrů v Československu se již nemohli vrátit a zůstali v Izraeli.

Žalobkyně je toho názoru, že žalovaný nevzal v potaz okolnosti daného případu a skutečnost, že již uplynula od rozhodných událostí doba přes 60 let a není v silách žalobkyně prokázat veškerá jí uvedená tvrzení přímými důkazy a navíc se vše událo v poválečném velmi traumatickém a nejistém období. Má za to, že v jejím případě lze vyslovit závěr, že kontinuita jejího československého státního občanství nebyla nikdy porušena.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že argumentace, kterou žalobkyně uvedla v odůvodnění žaloby, se v převážné většině shoduje s námitkami uvedenými v odvolání. Uvedl, že na tyto námitky reagoval již v odvolacím správním řízení a na svých závěrech i nadále trval. Navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že se žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně svou opakovanou žádostí o vydání osvědčení o státním občanství České republiky, příp. o zjištění státního občanství České republiky a vydání potvrzení o něm ze dne

17.2.2011 domáhala vydání osvědčení o státním občanství České republiky, příp. o zjištění jejího státního občanství České republiky a vydání potvrzení o něm.

Oznámením ze dne 25.2.2011 pod č.j. UMCP1 025064/2011 byla žalobkyně Úřadem městské části Praha 1 vyrozuměna o tom, že dne 21.2.2011 bylo zahájeno správní řízení ve věci žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podle ust. § 20 zákona č. 40/1993 Sb.

Dopisem ze dne 1.3.2011 požádal správní orgán I. stupně Archiv bezpečnostních složek, odbor archivních fondů o provedení archivního šetření ve věci žalobkyně.

Dopisem ze dne 7.3.2011 Archiv bezpečnostních složek, oddělení archivních fondů FMV sdělil správnímu orgánu I. stupně, že v příslušných kartotékách a evidencích uložených v oddělení archivních fondů Federálního ministerstva vnitra, Archivu bezpečnostních složek, nebyl k M. M. roz. M., nar. X zjištěn žádný relevantní záznam. V evidenci bývalého Studijního ústavu ministerstva vnitra byl k J. K., nar. X, v Archivu bezpečnostních složek dohledán archivní materiál, ve fondu 425 /Židovské organizace/ pod sign. 425-358-3/7 a v evidenci emigrantů byla dohledána evidenční karta „Náhradní díl-vystěhování“ k J. K. nar. X. Kód „99“ znamená dle přehledu zkratk a číselných kódů propuštění z československého státního svazku. K manželovi H. M., nar. X byl v Archivu bezpečnostních složek dohledán archivní materiál fondu 425 /Židovské organizace/ pod sign. 425-359-32; 425-361-4/80; 425-363-3/3. Z evidence vyplývá, že se k H. M. dochoval archivní materiál v Národním archivu v Praze, ve fondu 5 pod sign. 5-1/149; 5-68; 5-70 a ve fondu 11 pod sign. 11-1/243/5, další dokument se pravděpodobně dochoval ve Vojenském historickém archivu v Praze ve fondu 37 pod sign. 37-18.

Rozhodnutím Úřadu městské části Praha 1, odboru matrik ze dne 4.4.2011 č.j. UMCP1 025064/2011 nebylo žádosti žalobkyně o vydání osvědčení o státním občanství České republiky vyhověno. V odůvodnění pak správní orgán I. stupně vzhledem ke všem zjištěným okolnostem konstatoval, že žalobkyně není státní občankou České republiky a tudíž jí osvědčení o státním občanství České republiky nelze vydat. Správní orgán I. stupně pak shromáždil v dané věci tyto listiny: R.L. otce, O.L. rodičů, R.L. matky, výpis z Ukrajiny, J. K.-kmen. list z Archivu bezpečnostních složek (dále také „ABS“), J. K.-present. lístek z ABS, J. K.-prohl. o výcviku-30.8.1948 z ABS, sňatek M. M. a H. M.-30.11.1948, domovský list H. M., osv. o narození H. M. ze dne 12.4.1934, osv. o SO ČR ze dne 20.1.2003, popisný arch-Sevluš-1930, osv. o čs. SO-ze dne 15.12.1945 H. M.-opis, osv. o čs. SO-ze dne 15.12.1945 H. M., polic. přihl. H. M., prohl. W.S. ze dne 24.2.2006 o útěku 1946, žádost o pas H. M., pastiskopis H. M.I, dopis MV na ÚNV Ostrava o opci, spis MV-opce r. 1948, dopis MV k opci, potvrzení J. K.-1947, potvrzení o ztrátě pracovní knížky J. K.-3.11.1947, registrační průkaz-31.10.1946, čs. repatriační průkaz J. K., policejní odhláška J. K., opční prohlášení M. M. ze dne 29.9.1945, izr. vojen. legitimace M. M., svatební fotografie, občanská legitimace J. K., cest. pas M. M.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání ze dne 21.4.2011, které bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 12.10.2011 č.j. S-MHMP 419421/2011 zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí, tímto odvoláním napadené, potvrzeno.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán (ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Městský soud v Praze posoudil předmětnou věc takto:

Podle § 1 odst. 2 zákona č. 40/1993 Sb. při posuzování, zda je fyzická osoba státním občanem České republiky, popřípadě do 31. prosince 1992 byla státním občanem České a

Slovenské Federativní Republiky, se postupuje podle předpisů platných v době, kdy mělo dojít k nabytí nebo pozbytí státního občanství této osoby.

V dané věci není sporu o tom, že žalobkyně se narodila dne X v Sevljuši-Ukrajina jako manželské dítě D. M., nar. X v Sevljuši-Ukrajina a H. M., roz. M., nar. X v Sevljuši-Ukrajina a že narozením po otci nabyla československého státního občanství. Z obsahu spisového materiálu i ze samotné žaloby je zřejmé, že žalobkyně žila společně se svými rodiči v Sevljuši (obec na území Zakarpatské Ukrajiny) až do roku 1944, kdy byla odvečena do koncentračního tábora. Po skončení 2. světové války se žalobkyně vrátila do rodné Sevljuši, kde žila do 28.9.1946. V důsledku uzavření smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině ze dne 29.6.1945 se dosavadní českoslovenští státní příslušníci stali sovětskými občany. Českoslovenští státní občané české a slovenské národnosti, kteří byli příslušní (měli bydliště) na území Zakarpatské Ukrajiny měli právo optovat pro státní občanství Československé republiky.

Podle § 1 odst. 1 bodu 1. vládního nařízení č. 61/1945 Sb. o přípravě opce podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině ze dne 29. června 1945 do 1. března 1946 měli právo pro československé státní občanství optovati českoslovenští státní občané české nebo slovenské národnosti, kteří měli dne 29. června 1945 trvalé bydliště nebo domovské právo v některé obci, jež měla být vtělena do rámce Ukrajinské sovětské socialistické republiky podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině ze dne 29. června 1945.

Podle § 7 odst. 1 vládního nařízení č. 61/1945 Sb. k podání opčního prohlášení byl oprávněn ten, kdo dosáhl 18. roku věku. Podle odst. 2 opce manželova se vztahovala i na nerozvedenou manželku. Opce otcova se vztahovala na manželské a osvojené děti, které nedosáhly 18. roku věku, opce nemanželské matky na její nemanželské děti nedosáhnoucí 18 let. Nemohl-li manžel nebo otec pro nepřítomnost nebo jinou překážku sám optovati, byla k opci oprávněná manželka, resp. matka. Podle odst. 3 pak za osoby nedosáhnoucí 18 let a za osoby nesvéprávné, pokud nešlo o osoby, uvedené v odstavci 2, vykonával opci jejich zákonný zástupce, i když sám neměl práva opce.

Podle § 5 odst. 1 vládního nařízení č. 61/1945 Sb. opce nabyla účinnosti teprve, dalo-li k ní souhlas ministerstvo vnitra, jež mohlo k tomu zmocnit vyhláškou v Úředním listě jiný orgán veřejné správy. Podle odst. 2 byl-li vysloven s opcí souhlas, vydal úřad (odstavec 1) optantovi neprodleně opční osvědčení, v němž uvedl také příslušníky rodiny, na které se vztahují účinky opce.

Městský soud v Praze zastává ve shodě se žalovaným názor, že žalobkyně si mohla zachovat československé státní občanství za předpokladu provedení účinné opce pro toto státní občanství. Součástí spisového materiálu, jak také uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný, je opční prohlášení, které žalobkyně učinila dne 29.9.1945, tedy v době, kdy ještě nedovršila 18. roku věku. Otec žalobkyně zemřel v koncentračním táboře v Mauthausenu dne 17.6.1944, a proto se nemohla na žalobkyni vztahovat otcova opce. Za pravdu dává Městský soud v Praze žalovanému v tom, že jak z údajů, které žalobkyně uvedla v odvolání (posléze i v žalobě), tak i z čestného prohlášení dr. S. W. vyplývá, že matka žalobkyně zemřela na podzim roku 1946 při ilegálním přechodu rumunské hranice. V době, kdy žalobkyně podala opční prohlášení (29.9.1945), byla matka žalobkyně její zákonnou zástupkyní ve smyslu § 7 odst. 3 vládního nařízení č. 61/1945 Sb. Městský soud v Praze má za to, že podané opční prohlášení žalobkyní nebylo po právu, resp. nebylo podáno v souladu s výše uvedeným vládním nařízením č. 61/1945 Sb. ze dne 24.8.1945, které nabylo účinnosti 1.9.1945, když

bylo podáno osobou k tomu neoprávněnou. Městský soud pak přisvědčuje žalovanému v tom, že je třeba také vzít v úvahu skutečnost, že předpokladem účinnosti opčního osvědčení byl podle § 5 cit. vládního nařízení souhlas Ministerstva vnitra a s tím související vydání opčního osvědčení. Ze spisu ani z žaloby však nevyplyvá, že by k těmto skutečnostem došlo.

Soud se rovněž ztotožňuje s argumentací žalovaného uvedenou v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, která se týká dokladů vystavených na jméno J. K. Správní orgán provedl šetření na jméno J. K., přičemž v rámci tohoto archivního šetření nebyl získán žádný doklad svědčící o tom, že by žalobkyni pod jménem J. K. bylo Ministerstvem vnitra vydáno osvědčení o správně podané žádosti (§ 1 a 2 zákona č. 74/1946 Sb.) a že by jí bylo uděleno státní občanství.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 74/1946 Sb. Čechům a Slovákům, kteří jsou občany cizího státu nebo bezdomovci a kteří se přistěhovali nebo přistěhují na území Československé republiky na podkladě československé úřední přesídlovací akce, udělí se československé státní občanství, požádají-li o ně do 31. prosince 1950 a nebudou-li tomu brániti důvody veřejného zájmu zvláštního zřetele hodné. O žádosti rozhodne ministerstvo vnitra. Až do vyřízení takové žádosti považuje se žadatel za československého státního občana, vydalo-li mu ministerstvo vnitra osvědčení o správně podané žádosti.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 74/1946 Sb. Čechům, Slovákům a příslušníkům jiných slovanských národů, kteří jsou občany cizího státu nebo bezdomovci, kteří se přistěhovali nebo přistěhují na území Československé republiky po osvobození tohoto území od nepřátelské okupace a u nichž jsou jinak splněny předpoklady § 1, může býti uděleno československé státní občanství, požádají-li o ně do 31. prosince 1950 a osvědčí-li, že nebyli nikdy trestáni pro těžký delikt, spáchaný z pohnutek nízkých nebo nečestných, neprohřešili se proti zájmům republiky Československé a jejím vůdčím zásadám a nepřipadnou na obtíž veřejné dobročinnosti. O žádosti rozhodne ministerstvo vnitra podle volné úvahy. Až do vyřízení takové žádosti považuje se žadatel za československého státního občana, vydalo-li mu ministerstvo vnitra osvědčení o správně podané žádosti.

Pokud žalobkyně v žalobě poukazuje na potvrzení oblastního velitelstva Národní bezpečnosti I. Košice ze dne 28.7.1947 č.j. 23006, jímž bylo potvrzeno bydliště v Košicích v období od X do 19.4.1944 a jako důvod pro vydání potvrzení se uvádí, že osvědčení se vydává za účelem připojení k žádosti o čl. státní občanství, pak tento doklad nepotvrzuje nic jiného, než bydliště J. K., nar. 2.9.1929. Nelze tedy říci, že by žalobkyně tímto dokladem prokázala nabytí československého státního občanství. Přitom žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí zcela srozumitelně vysvětlil, proč by byla žádost o udělení československého občanství pod identitou J. (J.) K. zcela bezpředmětná. Příslušné úřady totiž nemohly dojít k jinému závěru, než že J. (J.) K. již československou občankou je. V této souvislosti je pak třeba poukázat na policejní odhlášku ze dne 31.1.1948 vyhotovenou v Kalových Varech, na které je uvedeno u J. K., nar. X, československá státní příslušnost. Podle žalobkyně jí byla v prosinci 1948 vystavena Všeobecná občanská legitimace.

Jestliže tedy žalobkyně vystupovala v rozhodném období pod cizím jménem, nelze doklady vystavené na jméno této osoby (J. K. či J. K. či J. K. či J. K.) považovat za relevantní pro nabytí československého státního občanství. Sama žalobkyně v žalobě uvedla, že její sestřenice J. K. byla deportována v roce 1944 a následně usmrcena v koncentračním táboře v Osvětimi.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 102/1947 Sb. cizinka nabývá sňatkem se státním občanem československým jeho státního občanství, vysloví-li ministerstvo vnitra na její žádost s nabytím souhlas. Žádost o souhlas může býti podána již před sňatkem, nejpozději však do tří

měsíců po něm. I když byl souhlas udělen po sňatku, hledí se na věc tak, jako by byla cizinka nabyta československého státního občanství dnem sňatku.

Ani sňatkem s H. M., který byl v době uzavření sňatku státním občanem československým, nenabyla žalobkyně toto státní občanství, neboť nepodala žádost o vyslovení souhlasu s nabytím tohoto občanství. Ministerstvo vnitra tedy žádný souhlas nemohlo vyslovit, když žádná taková žádost nebyla podána.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že v daném případě správní orgány postupovaly v souladu se zákonem při posouzení dané věci. Soud tudíž neshledal žádnou z námitek žalobkyně důvodnou, a proto žalobu dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl soud o podané žalobě bez nařízení jednání, když ani žalobkyně a ani žalovaný k výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. V daném případě tedy byly splněny zákonné důvody pro postup dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí soud nepřiznal náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s řízením u soudu žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 5. listopadu 2013

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová